



Dokument na rokovanie

B9-0346/2021/REV

8.6.2021

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe vyhlásenia podpredsedu Komisie/vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku

v súlade s článkom 132 ods. 2 rokovacieho poriadku

o ľudských právach a politickej situácii na Kube
(2021/2745(RSP))

Anna Fotyga, Hermann Tertsch, Charlie Weimers, Carlo Fidanza, Joanna Kopcińska, Bogdan Rzońca, Veronika Vrecionová, Raffaele Fitto, Jadwiga Wiśniewska, Elżbieta Rafalska, Ryszard Czarnecki, Valdemar Tomaševski, Assita Kanko, Witold Jan Waszczykowski, Elżbieta Kruk, Ruža Tomašić, Angel Dzhambazki
v mene skupiny ECR

Uznesenie Európskeho parlamentu o ľudských právach a politickej situácii na Kube (2021/2745(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Kube, najmä na uznesenie zo 17. novembra 2004 o Kube¹, z 2. februára 2006 o politike EÚ voči kubánskej vláde², z 21. júna 2007 o Kube³, z 11. marca 2010 o väzňoch svedomia na Kube⁴, z 5. júla 2017 o návrhu rozhodnutia Rady o uzavretí Dohody o politickom dialógu a spolupráci medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Kubánskou republikou na strane druhej v mene Únie⁵, z 15. novembra 2018 o situácii v oblasti ľudských práv na Kube⁶ a z 28. novembra 2019 o Kube, prípad Josého Daniela Ferrera⁷,
- so zreteľom na dohodu o politickom dialógu a spolupráci (PDCA) medzi Európskou úniou a Kubou, podpísanú v decembri 2016 a predbežne vykonávanú od 1. novembra 2017,
- so zreteľom na tretí oficiálny dialóg o ľudských právach medzi Európskou úniou a Kubou, ktorý sa uskutočnil v rámci dohody o politickom dialógu a spolupráci 26. februára 2021,
- so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, a ďalšie medzinárodné zmluvy a nástroje týkajúce sa ľudských práv,
- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv, ktorej signatárom je aj Kuba,
- so zreteľom na Rímsky štatút Medzinárodného trestného súdu,
- so zreteľom na všeobecné pravidelné preskúmanie Rady Organizácie Spojených národov pre ľudské práva (RLP) zo 16. mája 2018,
- so zreteľom na ústavu Kubánskej republiky a kubánsky trestný zákon,
- so zreteľom na Dohovor OSN proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu, ktorý prijalo Valné zhromaždenie OSN 10. decembra 1984, ktorého je Kuba zmluvnou stranou,
- so zreteľom na správu pracovnej skupiny Rady OSN pre ľudské práva (RLP) pre svojvoľné zadržiavanie, prijatú 6. októbra 2020,

¹ Ú. v. EÚ C 201E, 18.8.2005, s. 83.

² Ú. v. EÚ C 287E, 24.11.2006, s. 81.

³ Ú. v. EÚ C 146E, 12.6.2008, s. 377.

⁴ Ú. v. EÚ C 349E, 22.12.2010, s. 82.

⁵ Ú. v. EÚ C 334, 19.9.2018, s. 99.

⁶ Ú. v. EÚ C 363, 28.10.2020, s. 70.

⁷ Prijaté texty, P9_TA(2019)0073.

- so zreteľom na správy obhajcov ľudských práv, ako sú Human Rights Watch, Nadácia pre ľudské práva a obhajcovia väzňov, a oznámenie AL CUB6/2019 o mandátoch osobitného spravodajcu vysokého komisára OSN pre ľudské práva pre súčasné formy otroctva vrátane jeho príčin a následkov, a osobitného spravodajcu pre obchodovanie s ľuďmi,
 - so zreteľom na záverečné oznámenia Výboru OSN pre nedobrovoľné zmiznutia (CED) týkajúce sa žiadosti o naliehavé opatrenia z 27. januára 2020, ktorá sa týka 37 dní nedobrovoľného zmiznutia Josého Daniela Ferrera, nalievajú petíciu z 23. januára 2020 o 63 dňoch nedobrovoľného zmiznutia Fernanda Gonzáleza Vaillanta a správu výboru CED z 5. októbra 2020 o žiadostiach o naliehavé opatrenia podaných podľa článku 30 Medzinárodného dohovoru o ochrane všetkých osôb pred nedobrovoľným zmiznutím,
 - so zreteľom na správu pracovnej skupiny RLP pre svojvoľné zadržiavanie, predloženú 30. septembra 2020 a prijatú 6. októbra po 88. zasadnutí pracovnej skupiny o viac ako 100 svojvoľných zadržiavaniach,
 - so zreteľom na správy kubánskeho monitorovacieho strediska pre ľudské práva od 12 mesiacov do mája 2021 o represívnych opatreniach a svojvoľnom zadržiavaní,
 - so zreteľom na dohovory Medzinárodnej organizácie práce (MOP) ratifikované Kubou,
 - so zreteľom na vyhlásenie Generálneho sekretariátu Organizácie amerických štátov (OAS) zo 16. októbra 2019,
 - so zreteľom na vymedzenie pojmu „organizácia občianskej spoločnosti“ v Úradnom vestníku Európskej únie,
 - so zreteľom na článok 132 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže demokracia znamená možnosť alternácie moci; keďže to vylučuje článok 5 kubánskej ústavy, ktorý ustanovuje Komunistickú stranu Kuby za najvyššiu politickú silu spoločnosti a štátu; keďže články 4 a 229 kubánskej ústavy ustanovujú tento systém ako nezvratný;
 - B. keďže 5. júla 2017 Európsky parlament schválil dohodu o politickom dialógu a spolupráci; keďže schválenie jasne obsahovalo odkazy na jeho politický nesúhlas so situáciou ľudských práv a obsahovalo aj doložku o pozastavení v prípade porušenia ustanovení o ľudských právach;
 - C. keďže správa pracovnej skupiny pre svojvoľné zadržiavanie zo 6. októbra 2020 obsahuje varovanie, že systematické porušovanie ľudských práv bežnou praxou kubánskych orgánov;
 - D. keďže podľa správy kubánskeho monitorovacieho strediska pre ľudské práva sa potvrdilo, že kubánsky režim v roku 2020 vykonal 1 798 svojvoľných násilných zatknutí, pričom v 1 647 prípadoch išlo o nútené domáce zadržiavanie; keďže represívny charakter režimu je charakterizovaný neustálou a hrubou brutalitou a úmyslom neustále terorizovať obyvateľstvo;

- E. keďže podľa článku 30 Medzinárodného dohovoru o ochrane všetkých osôb pred nedobrovoľným zmiznutím sa Kuba nachádza na zozname krajín s tretím najvyšším počtom žiadostí o ochranné opatrenia na svete medzi rokom 2012 a 31. augustom 2020;
- F. keďže opatrenia kubánskej vlády porušujú ustanovenia článku 1 ods. 5 a článku 22 dohody o politickom dialógu a spolupráci medzi Európskou úniou a Kubou, ktorá bola podpísaná v roku 2016 a v ktorej sa kubánska vláda zaväzuje podporovať a zlepšovať ľudské práva;
- G. keďže medzinárodné organizácie pre ľudské práva a ďalší nezávislí pozorovatelia situácie v oblasti ľudských práv vrátane osobitných spravodajcov OSN nemôžu vstúpiť na Kubu napriek tomu, že mnoho rokov trvajú na tom, že je potrebné ostrov navštíviť;
- H. keďže skupina expertov Kongresu USA v máji 2021 uviedla, že Venezuela a Kuba sú riadené autoritárskymi režimami, ktoré utláčajú politickú opozíciu a obhajcov ľudských práv, ktoré sa vyznačujú inštitucionálnymi a nedemokratickými slabosťami, ako aj politicky kontrolovanými súdnymi systémami, korupciou a vysokou mierou kriminality a násilia;
- I. keďže zasahovanie Kuby do vlády Venezuely a správy venezuelských prístavov a námorných základní je hlásené najmenej 30 rokov; keďže kubánsky režim vlastní kompletnú databázu všetkých registrovaných Venezuelčanov, má prístup k úradu pre identifikáciu a migráciu, je informovaný o všetkých občianskych a obchodných transakciách a úradných registroch Venezuelčanov, spravuje softvér verejnej správy a jej optické siete a má podrobné informácie o národnej elektrickej sieti a ropnom priemysle a dôkladné znalosti o zásobách nerastných surovín v krajine;
- J. keďže USA uvalili v posledných rokoch na Kubu rozsiahle ekonomické sankcie a kubánsky štát bol označený za sponzora terorizmu;
- K. keďže v januári 2021 minister zahraničných vecí USA odsúdil podporu medzinárodného terorizmu a rozvracanie americkej spravodlivosti zo strany kubánskeho režimu; keďže poukázal na odmietnutie Kuby vydať členov „*Ejército de Liberación Nacional*“ (ELN) po bombovom útoku v Bogotskej policajnej akadémii v roku 2019, pri ktorom zahynulo 22 ľudí; keďže podľa ministra zahraničných vecí podpora Kuby pre Nicolása Madura v roku 2021 umožňuje medzinárodným teroristom priaznivé prostredie pre život vo Venezuele;
- L. keďže Organizácia amerických štátov v októbri 2019 odsúdila skutočnosť, že súčasná destabilizácia iberoamerických politických systémov má pôvod v stratégii bolívarovskej a kubánskej diktatúry, ktorá financuje, podporuje a podnecuje politický a sociálny konflikt v iberoamerickom regióne;
- M. keďže článok 135 kubánskeho trestného zákonníka trestá všetkých civilných zamestnancov, ktorí nedokončia svoju prácu na lekárskej misii v zahraničí alebo sa rozhodnú po jej ukončení nevrátiť na Kubu, trestom odňatia slobody až na osem rokov;
- N. keďže Kuba ratifikovala osem základných dohôrov MOP;
- O. keďže Európsky parlament trikrát udelil Sacharovovu cenu za slobodu myslenia

kubánskym aktivistom, ako sú Oswaldo Payá v roku 2002, *Las Damas de Blanco* v roku 2005 a Guillermo Fariñas v roku 2010; keďže nositelia Sacharovovej ceny a ich rodiny sú naďalej systematicky prenasledovaní a zastrašovaní a osobám žijúcim na ostrove sa systematicky bráni opustiť krajinu a zúčastňovať sa na medzinárodných podujatiach a podujatiach organizovaných Európskym parlamentom;

- P. keďže pracovná skupina RLP pre svojvoľné zadržiavanie uviedla, že José Daniel Ferrer bol viac ako 100-krát zadržaný, veľa krát svojvoľne, vystavený násiliu a bitkám, vyhrážkam a nelegálnym vlámaniam do svojho domu, dokonca aj za úsvitu, neoprávnenej a nezákonnej krádeži svojho majetku, mučeniu, väzeniu, nedobrovoľnému zmiznutiu, obmedzeniu pohybu a zadržiavaniu maloletých členov rodiny; keďže aj keď sa to v správach výslovne neuvádza („zločiny proti ľudskosti“), malo by sa pamätať na to, že článok 7 Rímskeho štatútu Medzinárodného trestného súdu tieto trestné činy obsahuje;
- Q. keďže pracovná skupina RLP pre svojvoľné zadržiavanie je presvedčená, že svojvoľné zadržiavanie sa na Kube využívalo ako nástroj na obmedzenie mierového výkonu práv na slobodu názoru, prejavu, zhromažďovania a združovania a účasti obete, ako aj na obmedzenie ich činností na ochranu ľudských práv;
- R. keďže pracovná skupina RLP pre svojvoľné zadržiavanie sa domnieva, že kubánske ministerstvo spravodlivosti porušilo právo na prezumpciu neviny obetí svojvoľného zadržiavania, medzi nimi aj Josého Daniela Ferrera; keďže José Daniel Ferrero nemohol v čase zatknutia ani po ňom vyhľadať ani kontaktovať právnikov podľa svojho výberu, ale bol vyhrážkami a mučením donútený podpísať priznanie;
- S. keďže Amnesty International poukázala vlni v decembri a apríli na hnutie San Isidro a jeho priaznivcov, ktorí „boli vystavení desivej úrovni dohľadu“, „obťažovaní, zadržiavaní a neustále sledovaní“; keďže umelci a intelektuáli hnutia San Isidro boli vystavení prenasledovaniu, zatýkaniu, bitkám a obliehaniu vo svojich domovoch, ktoré sa počas rokov 2020 a 2021 nezastavili;
- T. keďže na zozname obhajcov politických väzňov sa v súčasnosti nachádza 140 politických väzňov a odsúdených;
- U. keďže články 72 až 84 kubánskeho trestného zákonníka obsahujú definíciu pojmu „nebezpečný stav“ a „predkriminálne bezpečnostné opatrenia“, za ktoré sú každý rok odsúdené tisíce ľudí na jeden až štyri roky odňatia slobody bez toho, aby im bolo možné pripísať nejaký zločin, a za ktoré sa viac ako 8 000 ľudí nachádza vo väzení a viac ako 2 500 je odsúdených na nútené práce bez internácie;
- V. keďže napriek tomu, že v uznesení Parlamentu z 28. novembra 2019 o prípade Josého Daniela Ferrera sa naliehavo vyzvala „ESVČ a Komisia, aby aktívne podporovali skupiny občianskej spoločnosti a ľudí, ktorí bránia ľudské práva na Kube, a to organizovaním návštev väzňov a pozorovaním súdnych procesov a verejných vyhlásení“, v žiadnom prípade nedošlo k návšteve žiadneho politického väzňa vo väzení alebo k pozorovaniu akéhokoľvek súdneho procesu s oponentmi, disidentmi alebo aktivistami v oblasti ľudských práv alebo nezávislými aktivistami občianskej spoločnosti;

- W. keďže delegácia EÚ na Kube zverejnila v októbri 2019 dokument, v ktorom uvádza a popisuje spoluprácu EÚ s Kubou, v ktorom uviedla, že 8 % súčasných finančných prostriedkov v rámci spolupráce medzi Kubou a EÚ je určených pre „občiansku spoločnosť“; keďže 19 miliónov EUR poskytnutých na obdobie roku 2019 nešlo na občiansku spoločnosť; keďže všetky analyzované projekty sú financované štátnymi spoločnosťami kubánskej vlády;
1. odsudzuje svojvoľné zadržiavanie Aymaru Nieta Muñoza, Mitzaela Díaza Paseira, Ivána Amara Hidalga, Edilberta RONALDA Arzuagu Alcalá, Yandiera Garcíu Labradu, Denisa Solísa Gonzáleza, Luisa Roblesa Elizásteguiho a 64 väzňov svedomia a naliehavo žiada, aby ich kubánske orgány okamžite prepustili;
 2. opakuje svoje hlboké znepokojenie nad prenasledovaním, obťažovaním, svojvoľným zadržiavaním a pokračujúcimi útokmi proti umelcom, ako sú hnutie San Isidro, nezávislí novinári, obhajcovia ľudských práv a členovia mierovej opozície na Kube; požaduje, aby tieto kroky okamžite skončili a aby boli všetci politickí väzni a svojvoľne zadržiavané osoby prepustení;
 3. je hlboko znepokojený tým, že podľa pracovnej skupiny RLP pre svojvoľné zadržiavanie nie sú svojvoľné pozbavenia osobnej slobody na Kube analyzované v posledných rokoch ojedinelými prípadmi; berie na vedomie závery, ku ktorým sa dospelo v stanoviskách pracovnej skupiny týkajúce sa Kuby, ktoré poukazujú na systematický problém svojvoľných zadržiavaní, ratifikované v jej správach č. 12/2017, 55/2017, 64/2017, 59/2018, 66/2018, 63/2019 a 4/2020;
 4. odsudzuje podporu, financovanie a propagáciu politických a sociálnych konfliktov v iberoamerickom regióne zo strany Kuby; konštatuje, že Organizácia amerických štátov v roku 2019 odsúdila diktatúry Kuby a Venezuely ako zodpovedné za súčasnú destabilizáciu politických systémov v regióne v roku 2019; ďalej poznamenáva, že odsúdila aj väzby, financovanie a spoluprácu kubánskeho režimu so silami zapojenými do destabilizácie vlád a demokracií iberoamerických krajín a násilia v Čile, Kolumbii, Ekvádore a Peru;
 5. je znepokojený tým, že dohoda o politickom dialógu a spolupráci nezlepšila situáciu v oblasti demokracie a ľudských práv;
 6. zdôrazňuje, že na rozdiel od dohody o politickom dialógu a spolupráci sa kubánskym a európskym organizáciám občianskej spoločnosti systematicky bráni v ich účasti na dialógoch o ľudských právach medzi Kubou a Európskou úniou v širšom rámci dialógu o ľudských právach dohody PDCA, ako je ten, ktorý sa uskutočnil 26. februára 2021 v dôsledku odmietnutia kubánskej vlády udeliť im povolenie;
 7. pripomína ESVČ, že signatárske členské štáty a projekty spolupráce v rámci dohody PDCA stanovujú účasť občianskej spoločnosti ako nevyhnutnú pre rozvoj dialógu v rámci dohody, ale zatiaľ sa tak nestalo, čo samo osebe znehodnocuje účel dohody a treba to okamžite napraviť;
 8. požaduje okamžité zastavenie všetkej finančnej pomoci EÚ pre Kubu, ktorá bola vyplácaná dôsledne a bez ohľadu na závažné porušovanie ľudských práv v minulosti i súčasnosti, a konštatuje, že sa preukázalo, že sa nikdy skutočne nevyužívajú priamo

v prospech obyvateľstva; je znepokojený tým, že ani táto priama pomoc, ani pomoc závislá od diplomatickej misie EÚ v Havane neboli určené na zlepšenie životnej úrovne Kubáncov, ale boli skôr využité v prospech režimu a jeho vlastných ideologických a represívnych organizácií a združení;

9. žiada, aby sa uplatňovali podmienky schválené v dohode o politickom dialógu a spolupráci a aby bola kubánska vláda informovaná o vykonávaní mechanizmu, ktorým je EÚ nútená vypovedať dohodu z dôvodu opakovaného a systematického porušovania dohodnutých povinností a záväzkov; trvá na tom, aby EÚ dôsledne dohliadala na dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd na Kube a monitorovala ich;
10. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie vláde a kubánskemu národnému zhromaždeniu právomoci ľudu, podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Komisii, osobitnému zástupcovi EÚ pre ľudské práva, parlamentom a vládam členských štátov, vysokej komisárke OSN pre ľudské práva a vládam členských štátov CELAC.